МУИС-ийн Эдийн
Засгийн Сургууль

Эдийн Засгийн
Боловсрол Холбоо

ЭДИЙН ЗАСАГ: онол, практик

№6 2002

МУИС 60 жил

Улаанбаатар. 2002

Сэтгүүлийн редакцийн зөвлөл

Дарга: **Б. Сувд**

Гишүүд:

Д. Дагвадорж
П. Лувсандорж
Г. Миеэгомбо
Э. Сайнбилэг
Б. Сайнжаргал

Н/Б дарга **Х.Энхмөнх**

ХАЯГ:
Улаанбаатар 46-А/121
Монгол Улсын Их Сургууль
Эдийн засгийн Сургууль

УТАС: 350997

ФАКС: 976-11-350994
И-МЭЙЛ:
webmaster@ses.edu.mn

© 2002. МУИС-ийн Эдийн засгийн сургууль
Эдийн засгийн боловсрол холбоо

АГУУЛГА

Өмнөх үг 3

Зохиогчид 4

1. **Б.Сувд** "МУИС-ийн Эдийн засгийн сургууль" 5
2. **П.Лувсандорж** "Шилжилтийн эдийн засаг бол шинжлэх ухааны шинэ салбар мөн" . . 13
3. **Ч.Пүрэвдорж** "Орчин цагийн боловсролын хөгжлийн чиг хандлага" 23
4. **Ц.Даваадорж, А.Дэмбэрэл** "Далд эдийн засгийн хэмжээг тооцох нь" 32
5. **Т.Дорж** "Монгол маягийн менежмент, түүний хөгжлийн онцлог" 37
6. **Г.Элдэв-Очир, Б.Энх-Амгалан** "Статистик мэдээллийн үнэ цэнэ ба ач холбогдолыг дээшлүүлэх зарим асуудлууд" 41
7. **Э.Гүргэмжав** "Монгол Улсын гадаад худалдааны тулгамдсан асуудлууд" 45
8. **Д.Дуламсүрэн** "Төрийн сангийн бодлогын үндэслэл, үйл ажиллагааны шинэчлэл" . . 49
9. **Б.Сайнжаргал, Т.Жааваа** "Нягтлан бодох бүртгэлийн хөгжлийн чиг хандлага, тулгамдсан асуудлууд" 55
10. **Ц.Батсүх, Д.Ганзориг** "Үржүүлэгч хурдасгагчтай загвар ашиглан ажилгүйдлийн ердийн түвшинг тооцох нь" 61
11. **Д.Чимгээ** "Мэдээллийн технологийг сургалтанд ашиглах, түүний үр өгөөжийг дээшлүүлэх асуудал" 71
12. **Б.Энхтуяа** "Интернетийг сургалтанд ашиглах нь, онлайн сургалт" 79
13. **Х.Эрдэнэчулуун, Ц.Баярхүү** "Эдийн засгийн тогтвортой төлөвд хүрэх хугацаа, технологийн дэвшил" 85
14. **Р.Энхбат, Д.Баянжаргал** "Эдийн засгийн өсөлтийн онолын нэгэн загвар" 90

Editorial Board

Editor in chief: **B. Suvd**

Board members:

D. Dagvadorj
P. Luvsandorj
G. Miyegombo
E. Sainbileg
B. Sainjargal

Secretary:

Kh. Enkhmunkh

ADDRESS:
Ulaanbaatar 46-A/121
National University of Mongolia
School of Economic Studies

TELEPHONE: 350997

FAX: 976-11-350994
E-MAIL:
webmaster@ses.edu.mn

© 2002, School of Economic Studies, NUM
Economic Education Association

CONTENTS

Preface 3

Authors 4

1. **B.Suvd** "National University of Mongolia, School of Economic Studies" 5
2. **P.Luvsandorj** "Transitional economics as a new science field" 13
3. **Ch.Purevdorj** "Trends in contemporary education development" 23
4. **Ts.Davaadorj, A.Demberel** "Measuring the volume of hidden economy" 32
5. **T.Dorj** "Mongolian style management and its development features" 37
6. **G.Eldev-Ochir, B.Enkh-Amgalan** "The value of statistical data and some problems of increasing its importance" 41
7. **E.Gurgemjav** "Some issues of Mongolian foreign trade" 45
8. **D.Dulamsuren** "Justification for fiscal policy and reform of its activities" 49
9. **B.Sainjargal, T.Jaavaa** "Development trends in accounting and its problems" 55
10. **Ts.Batsukh, D.Ganzorig** "One model unemployment based on multiplier accelarator" 61
11. **D.Chimgee** "Use of IT in education and improvement of its effectiveness" 71
12. **B.Enkhtuya** "Use of Internet in education and on-line education" 79
13. **Kh.Erdenechuluun, Ts.Bayarkhuu** "Techonological progress and sustainable economic development" 85
14. **R.Enkhbat, D.Bayanjargal** "One theoretical model of economic growth" 90

ӨМНӨХ ҮГ

МУИС-ийн 60 жилийн ойд «ЭДИЙН ЗАСАГ: онол, практик» сэтгүүлийн энэхүү дугаарыг зориулан гаргаж байна.

Эрдмийн уурхай гэж ард түмний бахархан ярьдгаар, Монгол оронд шинжлэх ухааны сэтгэлгээг хөгжүүлэхэд Монгол Улсын Их Сургуулийн оруулсан хувь нэмэр үнэхээр арвин их. Түүний ууган сургуулиудын нэг Эдийн Засгийн Сургууль 50 гаруй жилийн түүхтэй бөгөөд социалист байсан орнуудад шинэ гэж болох орчин үеийн эдийн засгийн шинжлэх ухаанаар сургалт, судалгаа явуулж үндэсний шинэ сургууль төлөвшүүлэх гавьяатай үйлсэд хүчин зүтгэж байна.

Ойд зориулсан сэтгүүлийн энэхүү дугаарыг МУИС-ийн Эдийн Засгийн Сургуулийн үндсэн тэнхэмүүд бэлтгэж гаргалаа. Сэтгүүлийн энэ дугаараас Эдийн Засгийн Сургуулийн товч түүхтэй, сургалт, судалгааны үндсэн чиглэлүүдтэй танилцах болно.

Энэхүү дугаарт нийтлэгдэж буй орчин үеийн эдийн засгийн шинжлэх ухаан, шилжилтийн эдийн засгийн шинжлэх ухааны асуудлууд, тухайлбал: эдийн засгийн онол, эдийн засаг дахь төрийн үүрэг, менежмент, маркетинг, санхүү, бүртгэлийн онол, практикийн асуудлууд, эдийн засаг-математик загвар, сургалт, судалгааны арга зүйн зөвлөмжүүд уншигч таны мэдлэгийн санг арвижуулахад тус нэмэр болно. Зохиогч нартай биечлэн уулзаж нэмэгдэл мэдээлэл авч болно.

МУИС-ийн 60 жилийн ойг тохиолдуулан, түүний бүрэлдэхүүн хэсэг болох Эдийн Засгийн Сургуулийг төгсөгчдөд, энэ сургуультай ажил, амьдрал нь холбоотой байсан болон байгаа бүх хүмүүст хамт олныхоо өмнөөс баярын мэндчилгээ дэвшүүлж сайн сайхан бүхнийг хүсэн ерөөж байна.

Б. Сувд
П. Лувсандорж

ЗОХИОГЧИД

1. **Б.Сувд.** МУИС-ийн ЭЗС-ийн захирал, Доктор (Ph), профессор. Судалгааны чиглэл: "Шилжилтийн үеийн нийгмийн салбарын шинэчлэл", "Монгол дахь ядуурлын асуудлууд". Сүүлийн үед хэвлэгдсэн бүтээлүүд: "Монголын эдийн засаг: шилжилтийн эдийн засгийн гарын авлага" номын хамтран зохиогч, редактор. Улаанбаатар-Манчестер, 1999, "Монгол Улсын хүний хөгжлийн илтгэл 2000" хамтран зохиогч, "Монгол улсын засгийн газар, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн Хөтөлбөр", THE MONGOLIAN ECONOMY: A Manual of Applied Economics for a Country in Transition. 2000 EE. Cheltenham, UK. Northampton, MA, USA.
2. **П.Лувсандорж.** Монгол Улсын Шинжлэх Ухааны Академийн гишүүн (академич), Эдийн засгийн ухааны доктор, профессор. Судалгааны чиглэл: "Хөгжлийн эдийн засаг". Сүүлийн үед хэвлэгдсэн бүтээлүүд: "Монголын эдийн засаг: шилжилтийн эдийн засгийн гарын авлага" Улаанбаатар-Манчестер. 1999; "Монгол улс: шилжилтийн засгийн стратеги" Edap joint policy studies4. KDI. 1998; "Шилжилтийн эдийн засаг: Монголын байдал ба туршлага" Northeast Asian Stady Series 3. Tohoku University. 1999. THE MONGOLIAN ECONOMY: A Manual of Applied Economics for a Country in Transition. 2000 EE. Cheltenham, UK. Northampton, MA, USA. Шилжилтийн эдийн засгийн шинжлэх ухааны асуудлууд. "Үнэн" сонин. 2002.08.23.
3. **Ч.Пүрэвдорж.** Сурган хүмүүжүүлэх ухааны доктор, профессор. Боловсрол судлалаар арав гаруй ном сурах бичиг, монографи, зуу гаруй өгүүлэл нийтлүүлсэн.
4. **Ц.Даваадорж.** МУИС-ийн ЭЗС-ийн ЭЗО-ын тэнхмийн эрхлэгч, доктор. "Эдийн засгийн түүх", "Макро эдийн засгийн онол"-ын чиглэлээр судалгааны ажил хийдэг. Гол чиглэл нь газрын харилцааны асуудал. "Микро эдийн засгийн Валрасын онол" (2001 он) редакторласан.
5. **А.Дэмбэрэл.** ҮСТГ-ын газрын дарга, МУИС-ын докторант. Үндэсний тооцооны системийн талаар судалгаа хийдэг.
6. **Т.Дорж.** Монгол Улсын Шинжлэх Ухааны Академийн гишүүн /академич/, эдийн засгийн ухааны доктор, профессор. Судалгааны чиглэл: "Менежмент", "Хөгжлийн эдийн засаг". Сүүлийн үед хэвлэгдсэн бүтээлүүд: "Хөгжлийн эдийн засаг" их дээд сургуулийн сурах бичиг, Улаанбаатар 2000 он, "Менежмент" их дээд сургуулийн сурах бичиг, Улаанбаатар 1999 он, "Хүний нөөцийн менежмент" гарын авлага Улаанбаатар 2001 он, "Эдийн засгийн өсөлт, бүтцийн загвар" нэг сэдэвт бүтээл, Улаанбаатар 1998 он Style of Mongolian Management .Tokyo 2001 он. Mongolian economic development strategy. Ulaanbaatar Nomadic 2000 №7.
7. **Г.Элдэв-Очир.** МУИС, ЭЗС-ийн Статистик-Хүн ам зүйн тэнхмийн эрхлэгч, Доктор (Ph), профессор. Судалгааны чиглэл: "Хэрэглээний статистик", "Эконометрикийн шинжилгээг эдийн засгийн макро болон микро түвшингийн судалгаанд ашиглах арга зүй". Сүүлийн жилүүдэд хэвлүүлсэн бүтээлүүд: "Статистикийн онол" хамтын бүтээл 2002., "Статистик" номын редактор 2002., "The Trends of Mongolian Population Growth" Солонгос улсад хэвлэгдсэн. "Төлбөрийн балансын зарим асуудал" 1999 эрдэм шинжилгээний бичиг.
8. **Б.Энх-Амгалан.** МУИС, ЭЗС-ийн Статистик-Хүн ам зүйн тэнхмийн багш, магистр. Судалгааны чиглэл: "Төлбөрийн баланс"
9. **Э.Гүргэмжав.** МУИС, ЭЗС-ийн Сургалтын албаны дарга, доктор (Ph), дэд профессор. Олон улсын худалдаа, биз-нес, маркетингийн чиглэлээр судалгааны ажил хийдэг. Сүүлийн жилүүдэд гаргасан бүтээл: "Гадаад худалдаа" ном 1997, УБ, "Аялал жуулчлалын маркетинг" ном 1999, УБ, "Олон улсын худалдаа" ном 2000 он, УБ
10. **Д.Дуламсүрэн.** МУИС, ЭЗС-ийн Санхүүгийн тэнхмийн эрхлэгч, Доктор (Ph), профессор. Судалгааны чиглэл нь: "Үнэт цаасны зах зээл", "Олон улсын эдийн засаг, валют". Сүүлийн жилүүдэд хэвлүүлсэн бүтээл: "Үнэт цаас ба үнэт цаасны зах зээл" 2000., "Олон улсын валютын харилцаа" сурах бичиг 2001.
11. **Б.Сайнжаргал.** МУИС, ЭЗС-ийн Нягтлан бодох бүртгэлийн тэнхмийн эрхлэгч, Доктор (Ph), дэд профессор, МНБ, Санхүүгийн бүртгэл, тайлагнал, санхүүгийн шинжилгээ, удирдлагын чиглэлээр судалгааны ажил хийдэг. Сүүлийн жилүүдэд хэвлүүлсэн бүтээл: "Санхүүгийн тайлангийн шинжилгээ" УБ 1999 он, "Зардал, удирдлагын бүртгэлийн гарын авлага" УБ 1999 он. "Санхүүгийн шинжилгээний аргазүйг боловсронгуй болгох нь" МУИС ЭШБ (149), "Бүтээмжийн шинжилгээний онол, аргазүйн асуудал" Санхүү бүртгэл аудит сэтгүүл. 2001 он. "Монгол улсын бүртгэл-тайлагнал аудитын тогтолцоо" төсөл 2000-2001 он.
12. **Т.Жаваа.** МУИС, ЭЗС-ийн Нягтлан бодох бүртгэлийн тэнхмийн багш, Доктор (Ph), дэд профессор, МНБ, Санхүү, удирдлагын бүртгэл, тайлагнал, аудит чиглэлээр судалгаа хийдэг.Сүүлийн 3 жилд хэвлүүлсэн бүтээл: "Санхүү, өртөг, удирдлагын бүртгэл", УБ 1998, "Зардал удирдлагын бүртгэл: гарын авлага",УБ 1999, "Удирдлагын нягтлан бодох бүртгэл", УБ 2001, "Санхүү, өртөг, удирдлагын бүртгэл: төлөвшил, шинэтгэл" УБ 2001, "Санхүүгийн мэдээ" сонин 2001 он. №22, 23, 24.
13. **Ц.Батсүх.** СЭЗДС-ийн тэнхмийн эрхлэгч, Математик эдийн засгийн ухааны Доктор (Ph). Судалгааны чиглэл: "Макро эдийн засгийн өсөлтийн математик загварчлал", "Нийгэм эдийн засгийн нарийн нийлмэл шугаман бус процессийн чанарын шинжилгээ". Сүүлийн үеийн бүтээл: "Эдийн засагчдад зориулсан дээд математик" 2000, сурах бичгийн хамтран зохиогч.
14. **Д.Ганзориг.** СЭЗДС-ийн багш, МУИС-ийн докторант. Судалгааны чиглэл: "Бизнесийн статистик, эконометрикс". Сүүлийн үеийн бүтээл: "Бизнесийн статистикийн гарын авлага" 1999, "Эдийн засагчдад зориулсан дээд математик" 2000, сурах бичгийн хамтран зохиогч.
15. **Д.Чимгээ.** МУИС, ЭЗС-ийн Математик-Компьютерийн тэнхмийн багш, Доктор (Ph), дэд профессор. Сүүлийн жилүүдэд хэвлүүлсэн бүтээл: "Менежментийн мэдээллийн систем" ном 1999., "Education Management Information System in Mongolia" refort of the project, 2000., "Эдийн засгийн чиглэлээр сургалт явуулж байгаа их дээд сургуулиудад компьютерийн сургалтын үр өгөөжийг дээшлүүлэх асуудал" МУИС, Эрдмийн бичиг., "Мэдээллийн технологийг сургалтанд ашиглах нь" Компьютер сэтгүүл 2002.
16. **Б.Энхтуяа.** МУИС, ЭЗС-ийн Математик-Компьютерийн тэнхмийн багш, магистр. Сүүлийн үед хэвлүүлсэн бүтээл: "Microsoft access" 2000., "Компьютер" сурах бичиг, 2001.
17. **Х.Эрдэнэчулуун.** МУИС, ЭЗС-ийн ЭЗО-ын тэнхмийн багш, Доктор (Ph), профессор. Судалгааны чиглэл: "Шилжилтийн үеийн макро эдийн засгийн тулгамдсан асуудлууд". Сүүлийн үед хэвлэгдсэн бүтээл: "Шилжилтийн эдийн засаг" номын хамтран зохиогч, "Экономикс" сурах бичгийн товхимолыг орчуулсан.
19. **Р.Энхбат.** МУИС-ийн ЭЗС-ийн Математик-Компьютерийн тэнхмийн багш, доктор (Ph), профессор. Сүүлийн үеийн бүтээлүүд: "Микро эдийн засгийн Валрасын онол" 2002, номын орчуулагч., "Global optimazation in Microeconomic Analysis" 1999, USA., "Quasiconvex maximization and minimization" 2001, Japan., "Nonconvex optimazation problems of Microeconomics" 2001, Russia., "Global optimazation methods for nonconvex optimal control problem" 2002, USA., "Global Optimazation in Fractional Programming" 2002, China.
20. **Д.Баянжаргал.** МУИС-ийн ЭЗС-ийн Математик-Компьютерийн тэнхмийн багш, докторант. "Математик эдийн засаг" 2000, "Дээд математикийн тестийн эмхэтгэл" 2002, номын хамтран зохиогч.